

F. t. l. vedr. lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

handling af straffesager i byretten foreslås en tilpasning af reglerne i færdselslovens § 119. Det foreslås således, at færdselslovsovertrædelser behandles efter samme principper som andre sager, dvs. at de sager, hvor der ikke skal medvirke domsmænd, hvilket er langt den overvejende del af sagerne, skal behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 81, jf. nedenfor pkt. 2.3.2.

Den foreslåede ændring er i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag i betænkning nr. 1352/1998 om behandling af nævningesager.

2.3.2. I retsplejelovens kapitel 80 findes reglerne for tiltale og domsforhandling ved byret og Sø- og Handelsretten i sager, hvor der bliver spørgsmål om højere straf end bøde eller hæfte eller om anvendelse af straffelovens §§ 68, 69, 70 eller 73 (dom til anbringelse i hospital for sindslidende, dom til psykiatrisk behandling, forvaring mv.). I kapitel 80 henvises imidlertid i vidt omfang til reglerne for behandling af nævningesager, som således også finder anvendelse ved behandlingen af straffesager ved byret. I kapitel 81 er fastsat en række særlige regler for tiltale og domsforhandling ved byret og Sø- og Handelsretten i sager, hvor der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde eller hæfte. Efter § 939 gælder reglerne i kapitel 80 også for sager, der behandles efter kapitel 81, hvis ikke andet er bestemt i kapitel 81 eller følger af forholdets natur.

Efter de nugældende regler er det sanktionspåstanden, der er afgørende for, om en straffesag behandles efter kapitel 80 eller 81. Sager, hvor der er påstand om højere straf end bøde eller hæfte behandles efter reglerne i kapitel 80, mens sager med påstand om bøde eller hæfte behandles efter kapitel 81. Sanktionspåstanden er også afgørende for, om sagen skal behandles under medvirken af domsmænd, men kriteriet er et andet. Efter retsplejelovens § 686, stk. 2, medvirker domsmænd således i sager, hvor der er påstand om højere straf end bøde (eller som i øvrigt skønnes at være af særlig indgribende betydning for tiltalte eller af særlig offentlig interesse). Sager, hvor der er påstand om hæftestraf, behandles derfor efter kapitel 81, men under medvirken af domsmænd.

Efter en afskaffelse af hæftestrafen vil den gældende afgrænsning mellem kapitel 80 og 81 ikke længere kunne opretholdes. Justitsministeriet foreslår derfor, at det afgørende kriterium for, hvorvidt en sag skal behandles efter reglerne i kapitel 80 eller 81 bør være, om der skal medvirke domsmænd til sagens afgørelse.

Dette vil samtidig indebære, at alle sager, hvori der medvirker domsmænd, skal behandles efter samme processuelle regler. Dette vil medføre en betydelig

forenkling af systematikken i reglerne. Det vil derimod ikke medføre væsentlige praktiske ændringer i behandlingen af sagerne, idet en stor del af reglerne i kapitel 81 er begrænset til at gælde for sager, hvor der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde. Dette gælder således § 931 (bødeforelæg), § 934 (udeblivelsesdomme og adgang til at møde ved fuldmagt) og § 936 (bødevedtagelse).

Justitsministeriet foreslår samtidig, at de nugældende regler i § 925 om tilståelsessager, § 925 a om byretsbehandling ved tilståelse i sager om særforanstaltninger efter straffelovens §§ 68, 69, 70 eller 73 (som ellers skulle behandles som nævningesager) og § 931 om bødeforelæg flyttes til et særligt kapitel 79 om tilståelsessager. Sager, der behandles efter § 925 eller § 931, afgøres uden udfærdigelse af anklageskrift og uden domsforhandling og hører derfor ikke systematisk hjemme i de øvrige kapitler.

Den foreslåede systematik er i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag i betænkning nr. 1352/1998 om behandling af nævningesager, hvori der stilles forslag om en ændret opbygning af retsplejelovens regler om behandlingen af straffesager.

Der henvises til betænkningens kapitel 10.

2.3.3. Efter militær retsplejelovs § 30 kan auditorer og visse militære foresatte efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse ikende hæfte indtil 30 dage i militære straffesager. Denne straffekompetence vil bortfalde ved afskaffelsen af hæftestrafen. Bortfaldet vil medføre, at der årligt i yderligere 40-50 militære straffesager må rejses tiltale for domstolene. Det overvejende antal af sagerne vil omhandle alvorlige overtrædelser af militær straffelovs § 23 om ulovligt fravær i tjenesten.

Et nyligt nedsat udvalg om den militære straffe- og retsplejeordning mv. skal overveje og stille forslag vedrørende bl.a. ændring af den særlige militære straffekompetence. Forsvarsministeriet har på baggrund heraf fundet det rigtigst, at eventuelle overvejelser om at indføre adgang for auditorer og visse militære foresatte til at ikende fængselsstraf afventer resultatet af dette udvalgs arbejde.

3. Prøveløsladelse af livstidsdømte

3.1. Gældende ret

3.1.1. Fængsel på livstid er den strengeste straf, der kan idømmes efter dansk ret, jf. straffelovens § 33, stk. 1. Om de forbrydelser, der kan medføre straf af fængsel på livstid, kan bl.a. henvises til kapitel 3.4.2. i Straffelovrådets betænkning nr. 1099/1987 om strafferammer og prøveløsladelse (s. 76).